

Αλγεβρική τιμή Δύναμης-Ροπής

Η εξίσωση $\Sigma \vec{F} = m\vec{a}$ είναι μια διανυσματική εξίσωση.

Όταν έχουμε ευθύγραμμη κίνηση τότε για τις δυνάμεις που βρίσκονται στην ευθεία της κίνησης χρησιμοποιούμε την αλγεβρική εξίσωση:

$$\Sigma F = ma$$

Αφού πρώτα καθορίσουμε τη θετική φορά

$$\Sigma F = \text{αλγεβρική τιμή συνισταμένης} = \text{αλγεβρικό άθροισμα δυνάμεων}$$

$$a = \text{αλγεβρική τιμή της επιτάχυνσης}$$

A. Μη σχεδιασμένα διανύσματα

Αν κάποια διανύσματα δεν είναι σχεδιασμένα, π.χ. αν κάποια δύναμη $\vec{F}$ ή μια επιτάχυνση $\vec{a}$ δεν έχουν σχεδιαστεί διότι μπορεί να είναι άγνωστα ή μεταβλητά, τότε τα σύμβολα F , a αναφέρονται στις αλγεβρικές τους τιμές.

B. Σχεδιασμένα διανύσματα

Αν τα διανύσματα κάποιας δύναμης $\vec{F}$ ή της επιτάχυνσης $\vec{a}$ έχουν σχεδιαστεί, τότε τα σύμβολα F , a αναφέρονται στα μέτρα τους και οι αλγεβρικές τους τιμές είναι $+F$ ή $-F$ και $+a$ ή $-a$.

Το πρόσημο εξαρτάται από την επιλογή της «θετικής φοράς».

Αν επιλέξουμε ως θετική φορά τη φορά της επιτάχυνσης τότε η αλγεβρική τιμή της επιτάχυνσης είναι $+a$ και η θεμελιώδης εξίσωση γράφεται:

$$\Sigma F = m(+a) \Rightarrow \Sigma F = ma$$

► Και την αντίθετη της $\vec{a}$ να επιλέξουμε ως θετική φορά πάλι στην ίδια εξίσωση θα καταλήξουμε.

Γ. Άγνωστα Διανύσματα (π.χ. άγνωστη δύναμη $\vec{F}_x$ ή άγνωστη επιτάχυνση $\vec{a}$)

A' τρόπος

Δε σχεδιάζουμε τα άγνωστα διανύσματα και τότε τα σύμβολα F_x , a αναφέρονται στις αλγεβρικές τους τιμές. Γράφουμε τη θεμελιώδη εξίσωση $\Sigma F = ma$ από την οποία προκύπτει η αλγεβρική τιμή του άγνωστου διανύσματος.

B' τρόπος

Σχεδιάζουμε αυθαίρετα τα άγνωστα διανύσματα $\vec{F}_x$ ή $\vec{a}$ οπότε τα σύμβολα F_x , a αναφέρονται στα μέτρα τους και γράφουμε τη θεμελιώδη εξίσωση παίρνοντας ως θετική φορά τη φορά της $\vec{a}$,

$$\Sigma F = ma$$

Λύνοντας βρίσκουμε το μέτρο F_x ή a του άγνωστου διανύσματος.

► Αν προκύψει $F_x < 0$ ή $a < 0$, αυτό σημαίνει ότι το άγνωστο διάνυσμα έχει κατεύθυνση αντίθετη από αυτήν που σχεδιάσαμε.

Επιλογή θετικής φοράς – Πρόσημα

- Στον άξονα της κίνησης συνήθως επιλέγουμε ως θετική τη φορά της αρχικής ταχύτητας $\vec{v}_0$.
- Αν το σώμα δεν έχει αρχική ταχύτητα, επιλέγουμε ως θετική τη φορά προς την οποία θα κινηθεί το σώμα. Π.χ. στην ελεύθερη πτώση επιλέγουμε ως θετική φορά τη φορά προς τα κάτω.
- Πολλές φορές όταν εφαρμόζουμε το θεμελιώδη νόμο αλγεβρικά, θεωρούμε ως θετική φορά τη φορά της επιτάχυνσης $\vec{a}$. Έτσι το σύμβολο a σημαίνει μέτρο και το δεύτερο μέλος της σχέσης $\Sigma F = ma$ είναι θετικό.
Αν έχουμε σχεδιάσει σωστά το διάνυσμα $\vec{a}$, θα προκύψει $a > 0$.
Αν προκύψει $a < 0$, αυτό σημαίνει πως το διάνυσμα $\vec{a}$ έχει αντίθετη κατεύθυνση από αυτή που εμείς πήραμε.
- Όταν δύο σώματα συνδέονται με τεντωμένο σχοινί, θα έχουν επιτάχυνση ίδιου μέτρου. Π.χ. σώματα που κρέμονται στο άκρο νήματος το οποίο διέρχεται από το αυλάκι τροχαλίας.

***Αλγεβρική Τιμή Ροπής**

Στα πλαίσια της Γ λυκείου οι ροπές βρίσκονται πάνω στον άξονα περιστροφής έτσι χρησιμοποιούμε αλγεβρικές τιμές .

Οι αλγεβρική τιμή μιας ροπής είναι (+) ή (-) { + όταν τείνει να προκαλέσει αντι-ωρολογιακή περιστροφή }

Πως βρίσκουμε όμως την ροπή μιας άγνωστης δύναμης $\vec{F}$ ή μιας δύναμης που έχει σταθερή διεύθυνση και μεταβλητή τιμή px της δύναμης που δέχεται μια ράβδος από ελατήριο που δεν ξέρουμε προς τα πού να τη σχεδιάσουμε

Το σύμβολο F αναφέρεται στην αλγεβρική τιμή της δύναμης

Θεωρώντας για την δύναμη ως θετική φορά την φορά για την οποία η ροπή της είναι θετική τότε το γινόμενο

$$Fd$$

δίνει πάντα την αλγεβρική τιμή της ροπής της δύναμης .

Αν μια δύναμη $\vec{F}$ έχει γνωστή κατεύθυνση τότε το **σύμβολο F αναφέρεται στο μέτρο της** και η αλγεβρική τιμή της ροπής είναι $+Fd$ ή $-Fd$

d είναι ο μοχλοβραχίονας της δύναμης